CYPE(6)-02-22 - Papur i'w nodi 6

Comisiynydd Plant Cymru

Children's Commissioner for Wales

At: Gadeiryddion Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg a Phwyllgor Chydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol y Senedd

Trwy e-bost yn unig

Dyddiad: 14 Ionawr

Annwyl Gadeirydd

Craffu ar y Gyllideb 2022-23

Ysgrifennaf ynghylch craffu parhaus eich Pwyllgor ar gyllideb ddrafft Llywodraeth Cymru ar gyfer 2022-23.

Ar hyd fy nghyfnod fel Comisiynydd Plant Cymru rwyf wedi craffu'n ofalus ar gynigion y gyllideb o ran y ddarpariaeth i blant a'r parch at hawliau plant. Yn flaenorol rwyf wedi amlygu meysydd afreolaidd lle mae llinellau cyllideb oedd o fudd i blant wedi cael eu dileu trwy gamgymeriad, mewn perthynas â chefnogaeth i addysg grwpiau ethnig lleiafrifol a rhaglen cyswllt â'r heddlu *School Beat*, ac rwyf wedi gweithio ochr yn ochr â Phwyllgor PPIA y Senedd yn arbennig i unioni'r diffygion hyn. Rwyf hefyd wedi codi'n gyson yr angen am ystyried y Gyllideb yn gyffredinol o safbwynt hawliau plant, ac wedi croesawu cyfres o argymhellion cysylltiedig â hynny gan y Pwyllgor.

Ni chyhoeddwyd Asesiad Effaith ar Hawliau Plant ar gyfer y Gyllideb eto eleni, a nodaf fod y Pwyllgor PPIA eisoes wedi codi hynny gyda'r Gweinidogion. Mae hyn yn awgrymu na fu ystyriaeth gydlynus, gyffredinol o oblygiadau setliad y gyllideb o safbwynt hawliau plant. Ceir pum paragraff byr yn unig am blant yn yr Asesiad Effaith Integredig Strategol, sy'n cynnwys cydnabyddiaeth agored bod y pandemig yn cael effaith anghymesur ar bobl ifanc, ac yn golygu eu bod yn wynebu risg uwch o anawsterau iechyd meddwl ar hyd cwrs eu bywyd. Ac eto, ni ddywedir dim mwy am sut mae'r Gyllideb yn ei chyfanrwydd yn bwriadu lliniaru'r effaith honno, ac ni sonnir am hawliau plant ychwaith, na'u hystyried.

Nodir bod y gyllideb hon yn cyflwyno lefel ariannu uwch i lawer o wasanaethau cyhoeddus, mewn ymateb yn rhannol, wrth gwrs, i bandemig Covid-19. Croesawir hyn.

Fel pencampwr annibynnol i blant ledled Cymru, fy rôl statudol a'm cylch gorchwyl deddfwriaethol yw galw'r cyrff hynny i gyfrif am eu darpariaeth a'r hyn maen nhw'n ei gyflawni o ran hawliau plant. Ac eto, rwy'n fy nghael fy hun yn y sefyllfa gwbl ddigynsail o orfod cyflwyno sylwadau ynghylch lefel fy nghyllideb fy hun, a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru fel 'cyllideb wastad' ar gyfer y tair blynedd nesaf, ond sydd i bob pwrpas mewn gwirionedd yn torri nôl

Tŷ Llewellyn/Llewellyn House
Parc Busnes Glan yr Harbwr/Harbourside Business Park
Heol yr Harbwr/Harbourside Road
Port Talbot
SA13 1SB

post@comisiynyddplant.cymru
post@childrenscommissioner.wales

comisiynyddplant.cymru
childrenscommissioner.wales

Croesawn ohebiaeth yn y Gymraeg yn ogystal â'r Saesneg ac mewn amryw o fformatau
We welcome correspondence in the medium of Welsh and English as well as alternative formats

ar y cyllid sy'n angenrheidiol i gynnal gwaith pwysig ein sefydliad.

Beth ofynnwyd amdano yn ein hamcangyfrif

Roedd yr Amcangyfrif Cyllideb statudol a gyflwynais i'r Llywodraeth ym mis Hydref 2021 yn cyflwyno anghenion y sefydliad ar sail adnoddau llawn, fel sy'n ofynnol gan Llywodraeth Cymru. Mae copi llawn o'r Amcangyfrif hwnnw ynghlwm wrth y llythyr hwn er mwyn darparu rhagor o gyd-destun a thystiolaeth ar gyfer y pwyntiau rwy'n eu codi yn y llythyr hwn. Y ffigur yr aseswyd ei fod yn angenrheidiol er mwyn i'r sefydliad barhau i weithredu yn ystod y flwyddyn nesaf oedd £1,695,765, sy'n gadael diffyg o £115,765 yn y flwyddyn ar sail y £1,580,000 a gynigir. Gyda 'chyllideb wastad' yn cael ei chynnig ar gyfer y ddwy flynedd ddilynol yn ogystal, mae hyn yn cyflwyno her sylweddol i gynaliadwyedd ariannol a pherfformiad y sefydliad yn ei fformat presennol. Bydd costau sydd y tu allan i'm rheolaeth fel swyddog cyfrifyddu, megis yswiriant gwladol a phensiynau, yn parhau i godi yn ystod y cyfnod hwn.

Ar hyd fy nghyfnod fel comisiynydd, rwyf wedi bod yn eithriadol o ymwybodol o'r angen am gyflwyno gwerth gorau am arian yn ystod cyfnodau o gyni i'r gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Nid oes gennyf gyfleoedd eraill i gynhyrchu incwm, ond rwyf wedi llwyddo i wneud y canlynol:

- Gostwng yn systematig y lefel uchel o gronfeydd ariannol wrth gefn a etifeddwyd ar adeg fy mhenodiad i lefel sydd oddi mewn i ganllawiau cyfrifyddu Llywodraeth Cymru, yn unol â'r Gorchymyn Dynodi;
- Lleihau nifer y staff o ganlyniad i doriad o 10% i'm cyllideb ym mlwyddyn 1;
- Sicrhau gostyngiad o 64% yn ôl troed ein swyddfa;
- Cynyddu'r allbynnau a'r effeithiau – y cyfeiriodd y Pwyllgor PPIA atynt fel rhai 'rhyfeddol' – yn ystod y 6 blynedd diwethaf yn wyneb 'cyllideb wastad', sydd wedi golygu toriadau blynyddol i'r gyllideb mewn termau go iawn;
- Ymgymryd â gwaith ychwanegol yn ystod y pandemig, gan gynnwys dau arolwg graddfa fawr o blant a phobl ifanc, a gafodd enw da yn rhyngwladol, heb ofyn am arian ychwanegol.

Rwyf wedi ysgrifennu at fy Ngweinidog cyswllt, Jane Hutt, i godi fy mhryderon, ond roeddwn i'n teimlo ei fod yn bwysig codi hyn hefyd gyda'r pwyllgorau craffu perthnasol mewn perthynas â'r maes gwaith hwn. O ganlyniad, rwyf wedi anfon y llythyr hwn at Gadeiryddion Pwyllgor PPIA a Phwyllgor Cydraddoldeb a Chyfiawnder Cymdeithasol y Senedd. Mae fy nghyllideb yn rhan o'r dyraniad Cyfiawnder Cymdeithasol, ochr yn ochr â'r Comisiynwyr statudol eraill, ond mae fy nghraffu blynyddol arferol yn dod o dan y Pwyllgor PPIA, felly dyna fy rhesymeg o ran cysylltu â'r ddau bwyllgor ynghylch hyn.

Rhesymau allweddol dros ofyn am gynnydd cymedrol

1. Mae mwyafrif helaeth fy nghyllideb yn talu am gostau sefydlog staffio, adeiladau, TG a gofynion rheoliadol eraill megis archwiliadau ariannol. Mae'r costau hyn wedi codi'n sylweddol yn ystod fy nghyfnod yn y swydd, ochr yn ochr â gostyngiad yn incwm y gyllideb a'r gostyngiad yn y cronfeydd wrth gefn. Mae hyn yn cynnwys **cynnydd o 64% mewn costau pensiwn ers 2018**, sydd y tu hwnt i'm rheolaeth, er mai 11% yn unig mae cyflogau staff wedi codi yn gyffredinol. Mae'r Amcangyfrif a gyflwynwyd yn nodi â chryn fanylder yr ymdrechion a wnaed i ostwng costau sefydlog a cheisio sicrhau gwell gwerth am arian i'r pwrs cyhoeddus, ond rwyf wedi cyrraedd man lle nad oes modd torri'n ôl ymhellach heb effeithio ar yr hyn y mae'r sefydliad yn ei gyflwyno, a sut rydym ni'n cyflawni ein cylch gorchwyl statudol a'n rhwymedigaethau.

2. Bydd y Comisiynydd Plant newydd yn cychwyn yn ei swydd ym mis Ebrill 2022. Fel ceidwad y swydd, rwy'n teimlo o dan rwymedigaeth foesol a phroffesiynol i drosglwyddo'r sefydliad i'm holynydd mewn sefyllfa ariannol sefydlog a chynaliadwy, a dyna pam y cyflwynais yr Amcangyfrif Cyllideb gyda chais am gynnydd rhesymol ar sail adnoddau a chostau. Heb y cynnydd rhesymol hwnnw, ni fydd fy olynydd yn gallu talu am y costau cynyddol a fydd y tu allan i'w rheolaeth uniongyrchol fel Swyddog Cyfrifyddu, a bydd hynny'n cael effaith negyddol ar ei gwaith yn cyflawni'r rôl. Mae hyn yn creu sefyllfa a chanfyddiad cyhoeddus annheg ar gyfer deilydd newydd y swydd, a allai wynebu beirniadaeth am gynllun gwaith neu ddull gweithredu mwy cyfyngedig, er bod hynny mewn gwirionedd y tu hwnt i'w rheolaeth oherwydd ariannu annigonol.

   Nodaf fod Pwyllgor PPIA y Senedd, yn ei adroddiad ar y broses rag-benodi ar gyfer y comisiynydd newydd, wedi codi nifer o feysydd y byddent yn disgwyl i'r swyddfa ganolbwyntio arnynt ar hyd tymor y comisiynydd newydd. Mae'r rhain yn cynnwys ymgysylltu'n effeithiol â phlant a phobl ifanc ar draws y wlad gyfan, adeiladu rhwydweithiau proffesiynol newydd i gefnogi hynny, mesur effaith gwaith cymhleth ac amlweddog y swyddfa, cymryd camau pendant ac amlwg i wneud gwahaniaeth gwirioneddol i fywydau plant a chymryd amser a gofal i wrando ar bob plentyn, gan gynnwys plant sy'n siarad Cymraeg. Mae'r rhain yn ddisgwyliadau teg a rhesymol, a seiliwyd ar ymgysylltiad llawn â'r broses benodi, a bydd y gwaith hwn yn galw am adnoddau ac arbenigedd digonol i sicrhau bod modd cadw at ddisgwyliadau'r Pwyllgor.

Effaith setliad drafft y gyllideb

Nesaf byddaf yn cyflwyno rhai effeithiau posibl allweddol i'r dyraniad drafft, ond yn gryno, byddant yn golygu newidiadau i raglen waith y swyddfa, ein gallu i weithredu fel ffrind beirniadol i'r Llywodraeth a gwasanaethau cyhoeddus, ac o safbwynt cadw ein tîm staff sydd â lefel uchel o sgiliau. Mae'r rhain i gyd yn debygol o gael effaith ar hawliau plant yng Nghymru ac uchelgais Llywodraeth Cymru ar gyfer ei Rhaglen a'i gwerthoedd.

1. **Newidiadau i raglen waith gytunedig y sefydliad**

Os na chaiff setliad drafft y gyllideb ei newid, bydd gofyn bod y sefydliad yn dewis rhwng meysydd gwaith a gynlluniwyd. Mae cynllun gwaith 2022-23 eisoes wedi cael ei bennu gan y tîm staff mewn ymgynghoriad â'n paneli ymgynghorol pobl ifanc ac oedolion, ac mae'n ddilyniant i lawer o feysydd gwaith pwysig, yn hytrach na bod yn flwyddyn dawel neu'n flwyddyn bontio i'r Comisiynydd newydd. Mae'r cynllun gwaith yn cynnwys prosiectau mewn perthynas ag ymwneud pobl ifanc â democratiaeth, y newid yn yr hinsawdd, cefnogaeth i blant niwroamrywiol, darpariaeth addysg mewn lleoliadau gofal iechyd, cefnogi gweithrediad y ddeddfwriaeth ADY a'r Cwricwlwm a'r dyletswyddau hawliau plant newydd sy'n rhan ohonynt, adrodd i Bwyllgor y CU ynghylch cyflawniadau Llywodraeth y Deyrnas Unedig a Llywodraeth Cymru ym maes hawliau plant, cefnogi cyrff cyhoeddus i roi dull gweithredu seiliedig ar hawliau plant ar waith, a gwaith pellach ar gydraddoldeb.

Dyma'r gwaith prosiect a gynigir yn unig, ac nid yw'n cynnwys ein gwaith creiddiol parhaus megis:

- Cynnal ein rhaglenni Llysgenhadon llwyddiannus ar gyfer ysgolion a chymunedau;
- Cynnal ein gwasanaethau ymchwiliadau a chyngor annibynnol, dwyieithog, y ceir mynediad iddo am ddim;
- Gwneud cyfranogiad gweithredol fel aelod annibynnol o weithgorau'r Llywodraeth sy'n cyfarfod yn aml iawn, gan gynnwys dileu elw o ofal, iechyd meddwl a llesiant, diogelu ym myd addysg, a llawer o rai eraill;
- Ymateb i ymgyngoriadau'r Llywodraeth a'u llywio ar ystod eang o bynciau;
- Ymgynghori â miloedd o blant a phobl ifanc, er mwyn pennu a llywio ein rhaglenni gwaith parhaus;
- Cynnal grwpiau ymgynghorol oedolion a phobl ifanc i'n helpu i gynllunio'n feirniadol ac ystyried a yw ein holl raglenni gwaith a'n camau gweithredu yn gwneud y cyfraniad gorau i hawliau plant yng Nghymru;

- Dod â phobl ifanc i gwrdd â Gweinidogion er mwyn helpu i lywio eu penderfyniadau, a'u cefnogi'n briodol i ymgysylltu â chyfarfodydd o'r fath; ac
- Ymateb i heriau newydd a rhai sy'n dod i'r amlwg ar gyfer plant a phobl ifanc.

Rwy'n ofni y bydd y setliad hwn yn cyfyngu ar allu'r Comisiynydd i bennu rhaglen waith annibynnol sy'n cwmpasu'r holl feysydd sy'n bwysig i blant a phobl ifanc yng Nghymru heddiw, a chyflawni cylch gorchwyl cyfreithiol y swydd. Mae nifer o gostau cynyddol, megis costau ynni a phensiynau, y tu hwnt i'n rheolaeth, sy'n golygu mai cyllid cyfyngedig fydd ar gael er mwyn bod yn ymatebol a phennu rhaglen waith uchelgeisiol a phriodol ar gyfer plant Cymru.

2. Newid i'n dull o weithio gyda Llywodraeth Cymru

Bydd y toriad arfaethedig mewn termau go iawn i'r gyllideb yn newid yn sylfaenol y berthynas waith bresennol rhwng y swyddfa a'r Llywodraeth. Yn arbennig yn ystod y pandemig, fel mae fy adroddiadau *Coronafeirws a Ni* yn dangos, fe wnaethom ni ymateb yn gyflym ac yn gynhwysfawr i geisiadau rhybudd byr iawn am gyngor a chefnogaeth gan Lywodraeth Cymru. Mae hyn yn cynnwys y ddau arolwg Coronafeirws a Fi, a ddaeth yn enwog yn rhyngwladol, na ofynnwyd am unrhyw gyllid ychwanegol ar eu cyfer na'i dderbyn gan unrhyw bartneriaid, gan gynnwys y Llywodraeth, a sbarduno a chefnogi'r gweithgareddau Haf o Hwyl a Gaeaf Llawn Lles. Rydym ni'n amcangyfrif y byddai'r darnau hynny o waith yn unig wedi costio dros £100,000 i Lywodraeth Cymru yn 2020-22 petaen nhw wedi'u caffael oddi wrth sefydliad arall. Roeddem ni'n gweld y rhain fel ein cyfraniad ni, gwasanaeth cyhoeddus, i'r argyfwng cenedlaethol. Rydym wedi gallu cyflawni gwaith o safon uchel, a hynny'n gyflym, oherwydd bod gennym dîm profiadol a gwybodus o staff – sy'n ased nid yn unig i ni fel sefydliad, ond hefyd i gyflwyno gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru.

Yn ystod y pandemig mae fy staff wedi crynhoi a chyflwyno asesiadau effaith ar hawliau plant ar gyfer cynigion polisi newydd a chyfrinachol bob wythnos, os nad bob dydd ar brydiau, er mwyn cynghori'r Llywodraeth. Rwy'n ymwybodol o nifer o achosion ym maes addysg a gwasanaethau cymdeithasol lle mae hynny wedi newid yr opsiynau polisi mae'r Llywodraeth yn eu hystyried yn sylweddol, a deuwyd i ddibynnu ar y ffynhonnell barod hon o gyngor. Rwyf wedi clywed gan Weinidogion a swyddogion bod y gwaith hwn yn cael ei werthfawrogi'n fawr, a bod yr arbenigedd o fewn y Llywodraeth i gyflawni rôl arbenigol o'r fath yn gyfyngedig.

Yn syml iawn, ni fydd parhau i gefnogi gwaith y Llywodraeth 'ar i fyny' ar y lefelau presennol yn bosib nac yn gynaliadwy o dan y setliad arfaethedig; naill oherwydd bydd angen i ni neilltuo mwy o amser staff ac adnoddau ar gyfer ein

gwaith prosiectau yn absenoldeb cyllid digonol i ymgymryd â darnau o waith thematig, a/neu yng ngoleuni'r angen am ailstrwythuro sefydliadol.

3. Effaith ar gyflwyno'r Rhaglen Lywodraethu yn effeithiol

Os na chaiff ei newid, bydd setliad drafft y gyllideb yn cael effaith o ganlyniad ar gyflawni'r Rhaglen Lywodraethu. Mae nifer o ymrwymiadau pwysig sydd i'w croesawu'n fawr i blant yn y Rhaglen a ddiweddarwyd, gan gynnwys estyn prydau ysgol am ddim i blant ysgol gynradd, ehangu'r cynnig gofal plant, noddfeydd iechyd meddwl a lleoedd diogel i blant a theuluoedd fynd iddynt mewn argyfwng, dileu elw mewn gwasanaethau gofal plant, estyn y diwrnod ysgol a'r cynnig llesiant i blant, lledaenu'r ddeddfwriaeth newydd ar ADY a'r Cwricwlwm, a llawer iawn mwy. Mae fy swyddfa wedi chwarae rhan weithredol yn yr holl feysydd polisi hyn, a throir atom am gyngor a chyfraniadau arbenigol yn rheolaidd.

Fy null gweithredu innau fu gweithio ochr yn ochr â'r Llywodraeth fel ffrind beirniadol, er mwyn sicrhau bod pethau'n cael eu gwneud yn iawn y tro cyntaf, yn hytrach na disgwyl am gyhoeddiadau a beirniadu o bell. Yn ogystal â bod yn un o argymhellion adolygiad Shooter o'r swyddfa yn 2014, rwyf hefyd o'r farn mai dyma'r ffordd orau i gyflwyno polisïau a chanlyniadau llwyddiannus i blant.

Mae naratif Cyllideb 2022-23 yn cynnwys ymrwymiad i *"barhau i ddiogelu, ailadeiladu a datblygu [ein] gwasanaethau cyhoeddus"* ond bydd rôl fy swyddfa yn galw'r gwasanaethau hynny i gyfrif ar ran plant yn cael ei llesteirio os na fydd yr agwedd at ein setliad ariannol yn dilyn yr un patrwm. Nodir hefyd *"Ni allwn, ac ni fyddwn, yn anwybyddu effeithiau trychinebus parhaus y pandemig ar bobl Cymru. Nid yw'r effeithiau hyn yn rhai cyfartal na theg."* Plant yw un o'r grwpiau sydd wedi teimlo effaith y pandemig yn arbennig o feichus, ac mae hynny'n parhau. Fel pencampwr annibynnol hawliau a lles plant yng Nghymru, mae'n hanfodol bod fy sefydliad yn derbyn cyllid digonol i gynrychioli eu buddiannau, ac i glywed eu profiadau parhaus, fel bod modd bwydo hynny i mewn i bolisi'r Llywodraeth ar adferiad wedi Covid, a llywio'r polisi hwnnw wrth iddo esblygu.

4. Effaith ar gostau staffio

Os bydd y dyraniad ar gyfer fy swyddfa yn parhau ar lefel 'wastad' yn ystod y tair blynedd nesaf, canlyniad tebygol i hynny yw y bydd yn rhaid i ni leihau'r costau staff trwy ddewis o blith nifer o opsiynau anodd. Gallai hynny olygu y byddem ni'n methu gweithredu'r setliad cyflog gwasanaeth sifil teg a gyd-drafodwyd ar gyfer eleni, y cytunodd Llywodraeth Cymru arno, nac addo bod unrhyw gynnydd yn debygol yn ystod y ddwy flynedd nesaf. Rwy'n pryderu y gallai hynny beryglu morâl a iechyd meddwl y staff; yn y tymor byr gallai hynny effeithio ar gynhyrchiant blwyddyn gyntaf tymor gwasanaeth Comisiynydd newydd, ac yn y tymor hwy gallai olygu bod y staff profiadol hyn yn gadael eu swyddi ac yn chwilio am gyfleoedd mewn mannau eraill. Ail opsiwn, sydd yr un

mor heriol, fyddai bod fy olynydd yn ailstrwythuro yn ei blwyddyn gyntaf, gan amharu'n sylweddol ar gyflawni blaenoriaethau gwaith a chylch gorchwyl statudol y Comisiynydd newydd a tharfu arnynt. Mae modd osgoi hyn i gyd â chynnydd cymedrol a fyddai'n ein galluogi i gynnal gweithlu ac allbwn sefydlog.

Y camau nesaf

Mae'r Amcangyfrif yn cyflwyno'r ystod o fesurau a roddwyd ar waith gennyf i leihau costau yn y sefydliad, yn ogystal â nifer o gostau sefydlog sylweddol uwch sydd y tu hwnt i reolaeth fy sefydliad. I grynhoi, nid oes unrhyw beth arall y gallaf ei newid neu dorri'n ôl arno na fyddai'n effeithio ar gyflawni ein gwaith a'r cyngor beirniadol a'r gefnogaeth rydym ni'n eu cynnig yn rheolaidd i Lywodraeth Cymru.

Rwyf wedi gofyn i'r Llywodraeth am ymateb terfynol ynghylch sut gwnaed y penderfyniad i barhau i ddarparu'r un setliad ag mewn blynyddoedd blaenorol yn ystod cyfnod pan fo costau tu allan i reolaeth y swyddog cyfrifyddu yn codi. Yng ngoleuni'r cwtogi ar y broses o graffu ar y Gyllideb, fodd bynnag, teimlwn fod rhaid i mi godi fy mhryderon hefyd gyda'r pwyllgorau craffu perthnasol.

Byddwn yn falch o fod yn rhan o graffu pellach gyda'ch Pwyllgor a'i aelodau yn y cyswllt hwn.

Yn gywir

Sally Holland
Comisiynydd Plant Cymru
Children's Commissioner for Wales

Amg. Amcangyfrif Cyllideb CPC 2022/23

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a galwadau a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd cysylltu yn Gymraeg yn arwain at oedi | We welcome receiving correspondence and calls in Welsh. We will respond to correspondence and calls in Welsh, and contacting us in Welsh will not lead to delay.

Comisiynydd Plant Cymru
Children's Commissioner for Wales

Amcangyfrif Cyllideb Comisiynydd Plant Cymru 2022-23

Cynnwys

1. Cyflwyno'r amcangyfrif
2. Rôl Comisiynydd Plant Cymru
3. Trefniadau llywodraethu
4. Cyflawniadau
5. Trafodaeth ac effaith ar y Gronfa Gyffredinol
6. Rhagdybiaethau Gwaelodol

1. Cyflwyno'r amcangyfrif

Mae'r amcangyfrif hwn yn nodi gofynion fy swyddfa o ran adnoddau ar gyfer 2022-23, gyda chyllideb ddangosol ar gyfer y ddwy flynedd olynol. Mae'n gais am gynnal sefydliad cynaliadwy, sefydlog, sy'n addas i gyflawni ei rwymedigaethau statudol.

Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno ffactorau cyd-destunol sy'n esbonio tueddiadau o ran incwm, gwariant a'r gronfa gyffredinol sydd wedi siapio fy swyddfa yn ystod y chwe blynedd diwethaf, a sut rydyn ni wedi cyfrannu, fel corff cyhoeddus, at ymdrechion cenedlaethol i sicrhau'r gwerth gorau am arian mewn cyfnod o gyni. Mae'r ffactorau canlynol yn arbennig o berthnasol:

a) Pum mlynedd o gyllid gan Lywodraeth Cymru ar lefel sylweddol is na'r wyth mlynedd cyn 2016.

Dangosir hyn yn ffigur 1:

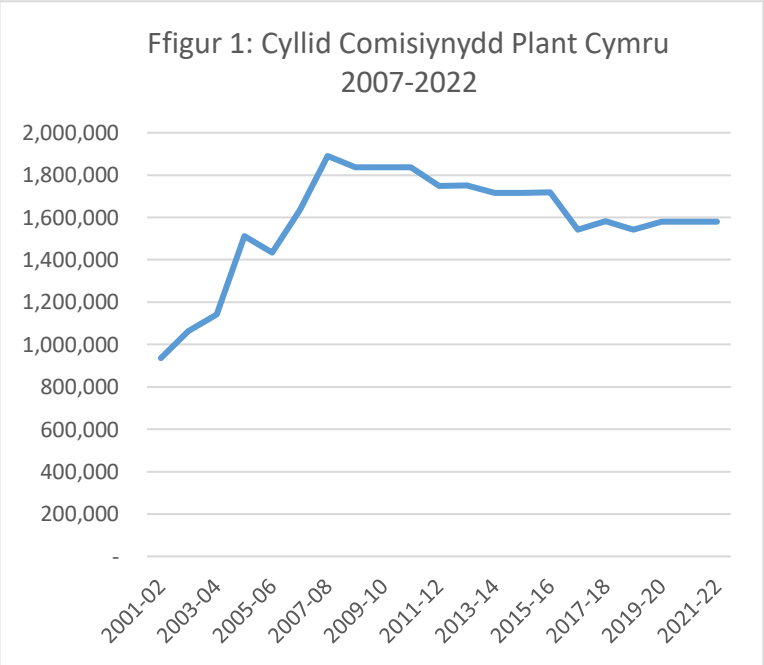

Mae incwm fy swyddfa gan Lywodraeth Cymru bob blwyddyn ers 2016 wedi bod ar lefel is na'r incwm blynyddol i'm swyddfa yn ystod yr wyth mlynedd cyn 2016, fel y dangosir yn Ffigur 1. Mae fy nhîm a minnau wedi rheoli'r gostyngiad hwn mewn incwm trwy ailstrwythuro staff yn y lle cyntaf, lle bu'n rhaid dileu nifer o swyddi, cau swyddfa loeren, gwneud defnydd a gynlluniwyd o gronfeydd wrth gefn a oedd gan y swyddfa, a gwario'n ddarbodus ar brosiectau a chostau swyddfa. Er gwaethaf y gostyngiad hwn mewn incwm, gellid dadlau bod fy Adroddiadau Blynyddol ers 2016 yn dangos bod cynhyrchedd fy swyddfa, o ran allbynnau ac effaith i blant, yn uwch nag erioed.

b) Gostyngiad a gynlluniwyd yn ein cronfa gyffredinol, yn unol â'n polisi sefydliadol a gofynion Llywodraeth Cymru ar gyfer cyrff a ariannir gan y Llywodraeth.

Ym mis Ebrill 2015, pan gychwynnais yn y swydd, roedd gan y swyddfa Gronfa Gyffredinol o £408,000. Erbyn mis Ebrill 2021 roedd yn £51,000. Fel mae amcangyfrifon blaenorol wedi amlygu, mae defnydd darbodus, wedi'i gynllunio o'n cronfeydd wrth gefn wedi golygu bod modd i'm swyddfa ymgymryd â'i gweithgareddau yn ystod y blynyddoedd diwethaf er gwaethaf costau cynyddol a chyllideb sydd wedi aros yr un fath, i raddau helaeth. Fodd bynnag, nid yw'r gweddill sydd ar ôl yn y Gronfa Gyffredinol bellach yn ddigonol i wneud iawn am y diffyg rhwng ein grant blynyddol a'r cynnydd yn ein costau.

c) Costau cynyddol, i raddau helaeth yn sgîl costau staff.

Fel pob cyflogwr sector cyhoeddus, mae fy swyddfa wedi wynebu costau staff cynyddol, i raddau helaeth oherwydd cyfraniadau pensiwn uwch, cynnydd incrementaidd yn y bandiau cyflog sy'n adlewyrchu'r rhai yn y gwasanaeth sifil, a'r cynnydd a ragwelir yng nghyfraniadau yswiriant gwladol cyflogwyr – elfennau sy'n gyfangwbl y tu hwnt i'm rheolaeth fel Swyddog Cyfrifyddu. Yn ystod y pedair blynydd diwethaf, mae'r cynnydd mewn costau pensiwn (64%) wedi bod yn sylweddol uwch na'r cynnydd yn ein bil cyflogau (11.4%), fel y gwelir yn **Nhabl 1.**

Tabl 1: Y cynnydd mewn costau staffio 2017-21.

Disgrifiad	2017-18 (£'000)	2020-21 (£'000)	Canran y newid rhwng cyfnodau
Cyflogau a Thaliadau Gwaith	858	956	**11.4 %**
Nawdd Cymdeithasol	85	96	**12.9 %**
Pensiwn	139	228	**64 %**
Secondiadau	(78)	(22)	
Cyfanswm	1,004	1,258	**25.3 %**

Er bod nifer y staff sydd gen i'n llai na phan ddes i i'r swydd yn 2015, fel y gwelir yn **Ffigur 2**, mae'n weithlu sefydlog i raddau helaeth, sy'n golygu bod llawer o'r staff wedi cyrraedd pwynt uchaf eu bandiau cyflog. Mae hyn yn sicrhau cyfoeth o brofiad ac arbenigedd ar gyfer gwaith y swyddfa, yn ogystal â sefydlogrwydd yn ein gweithlu; mae'n golygu bod gennyf fi dîm o staff sy'n gallu cyflawni llawer iawn o waith o safon uchel, a hynny'n gyflym.

Ffigur 2: Niferoedd Staff Cyfartalog 2007-21

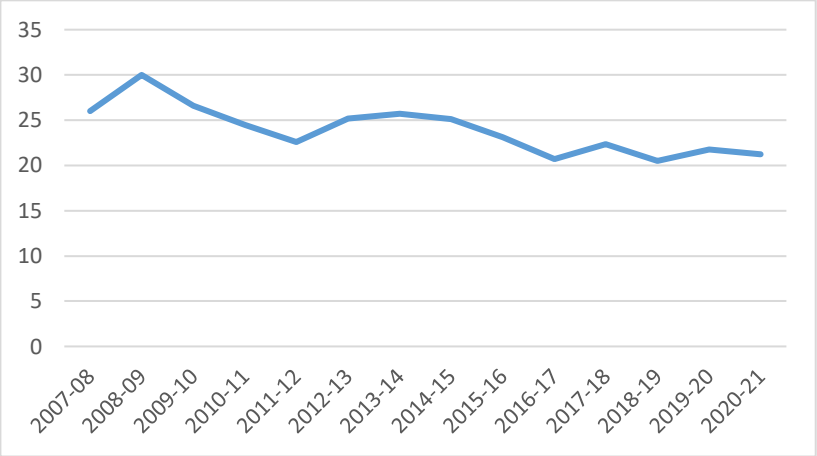

d) Gostyngiad yn y costau heblaw staff, gan gynnwys costau swyddfa.

Yn ogystal â gostyngiad yn y cyflenwad o staff, mae'r **gofod swyddfa llythrennol rydyn ni'n ei lenwi hefyd 64% yn llai** na phan gychwynnais i yn y swydd yn 2015, gan sicrhau mwy o werth i'r pwrs cyhoeddus. Cyflawnwyd hyn trwy leihau nifer y swyddfeydd o ddwy i un yn 2016 a symud i swyddfa lai yn 2021.

Tabl 2: gostyngiad ym meddiant swyddfeydd fesul metr sgwâr 2015-2021

	2015-16	**2021-22**	**Gwahaniaeth**	**Gwahaniaeth (%)**
Metrau sgwâr o lety swyddfa	664.94 (m2)	238 (m2)	426.94 (m2)	64.2

Yn ein llety newydd, rydyn ni mewn sefyllfa ddelfrydol i fedru ymsefydlu fel hwb sector cyhoeddus gwirioneddol yng nghanol Port Talbot, mewn adeilad cynaliadwy, sy'n hygyrch i bawb trwy seilwaith trafnidiaeth gyhoeddus cadarn, lle addas a diogel i'r staff. Trwy symud fel hyn, cafwyd arbedion cost o £56,000 yn erbyn ffigur ein darpariaeth dadfeiliad, ac ar gyfartaledd, arbediad o £20,000 y flwyddyn ar drethi a chostau rhent.

Mae costau teithio a chynhaliaeth wedi gostwng i lai na'r hanner o gymharu â'r ffigurau cyn 2015 (gydag arbedion yn dyddio o'r cyfnod cyn cyfyngiadau Covid-19) oherwydd fy mod yn benderfynol o sicrhau fy mod innau a'r tîm yn teithio'n gynaliadwy, ac mae'r **gyllideb hyfforddiant a datblygu hefyd ryw draean yn is** nag yn ystod y ddwy flynedd cyn 2015. Yn lle hynny, rydyn ni wedi neilltuo cymaint â phosib o'n cyllid ar gyfer cyflawni ein dyletswyddau statudol i blant yng Nghymru. Er gwaethaf yr ymdrechion parhaus hyn i leihau gwariant y swyddfa, mae costau staffio y tu hwnt i'n rheolaeth wedi cynyddu'n gyflym, fel y disgrifiwyd uchod.

Yn unol ag uchelgais ymarferiad alinio Llywodraeth Cymru, rwyf wedi seilio fy amcangyfrif cyllideb ar gyfer 2022-23 ar anghenion adnoddau fy swyddfa, ac mae'r amcangyfrif yn cynnwys

nifer o ragdybiaethau. Mae'r rhain yn cynnwys lefel chwyddiant yn ystod y cyfnodau ariannol a mwy o ddefnydd o weithio gartref er mwyn cyflawni gweithgareddau'r sefydliad. Rwyf wedi nodi mwy o fanylion ynghylch y rhagdybiaethau hyn yn adran 6 o'r amcangyfrif hwn.

Dylid nodi hefyd:

- Bod yr amcangyfrif hwn yn cael ei gyflwyno mewn blwyddyn pan fo **effaith barhaus Covid-19** yn dal i'w deimlo ac mae **peth ansicrwydd** yn parhau ynghylch sut gallai hynny effeithio ar faterion megis trefniadau gweithio gartref yn y tymor canolig i'r tymor hir. Mae hyn yn cael effaith amrywiol ar linellau cyllideb, gan gynnwys costau TG (sy'n cynnwys seiberddiogelwch) a theithio a chynhaliaeth.

- **Nad yw'r Llywodraeth wedi cwblhau ei hymarferiad i newid Deddf Llywodraeth Cymru 2006** Gorchymyn (Penderfyniadau Cyllideb a Chyrff Dynodedig) 2018 ac mae effaith yr 'ymarferiad alinio' hwn ar rai agweddau ar ein gweithrediadau ariannol yn dal heb ei gadarnhau. Serch hynny, mae'r amcangyfrif hwn yn cydymffurfio â gofynion y broses hon, a gafodd eu cyfleu i ni gan swyddogion y Llywodraeth.

O ganlyniad, rwy'n cyflwyno'r amcangyfrif cyllideb hwn i Weinidogion Cymru fel sy'n ofynnol o dan baragraff 6 (2) o Atodlen 2 o Ddeddf Safonau Gofal 2000. Mae'n nodi'r adnoddau sy'n ofynnol i gyflawni fy swyddogaethau statudol. Cyfanswm fy nghyllideb adnoddau ar gyfer 2022-23 yw £**1,695,765.**

Tabl 1: Amcangyfrif a lefel cyllideb ddangosol ar gyfer y tair blwyddyn ariannol nesaf

	Amcangyfrif 2022-23 (£)	**Dangosol 2023-24** (£)	**Dangosol 2024-25** (£)
Cyflogau (gan gynnwys cyfraniad pensiwn)	1,300,799[1]	1,281,524	1,284,487
Safleoedd	70,573	71,984	73,424
Costau swyddfa	68,550	69,921	71,319
Hyfforddiant a llesiant	23,000[2]	17,460	17,929
Teithio a chynhaliaeth	9,300	9,486	9,676
Ffi archwilio allanol	17,643	17,643	17,643
Ffi archwilio mewnol	12,600	12,600	12,600
Cyfathrebu	40,500	41,310	42,136
TGCh	33,000	33,660	34,333
Costau prosiectau	102,800	79,856	87,454
Cyfalaf a dibrisiant	17,000	17,000	17,000
Cyfanswm Cyllideb Adnoddau	**1,695,765**	**1,652,444**	**1,662,001**

[1] Mae costau staffio uwch 2022-23 yn cynnwys costau penodiad yn ystod absenoldeb mamolaeth a ragwelir yn achos swydd greiddiol

[2] Mae'r costau hyfforddi uwch yn 2022-23 yn darparu ar gyfer angen posib am diwtora dwys yn y Gymraeg os nad yw'r Comisiynydd newydd a benodwyd eisoes yn rhugl yn Gymraeg, yn unol â disgrifiad swydd Llywodraeth Cymru.

2. Rôl a swyddogaethau Comisiynydd Plant Cymru

Mae Comisiynydd Plant Cymru (CPC), a sefydlwyd gan Ddeddf Safonau Gofal 2000, yn sefydliad hawliau plant annibynnol. Mae fy nghylch gorchwyl wedi'i nodi yn Neddf Comisiynydd Plant Cymru 2001, a newidiodd Ddeddf Safonau Gofal 2000. Fy mhrif nod yw diogelu a hybu hawliau a lles plant. Rhaid mai dyma fy amcan gor-redol wrth gyflawni fy swyddogaethau.

Y diffiniad o blentyn yn Neddf 2000 yw person o dan 18 oed, er fy mod i'n gallu gweithredu pan fydd person ifanc yn hŷn na hyn o dan rai amodau. Er enghraifft, galla i weithredu ar ran person ifanc hyd at 25 oed os yw wedi cael ei roi mewn gofal, ac os oes gan yr awdurdod lleol ddyletswydd barhaus i ofalu amdano/amdani o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Wrth ymarfer fy swyddogaethau, rhaid i mi roi sylw i Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn (CCUHP) - siarter ryngwladol sy'n nodi'r isafswm safonau ar gyfer plant a phobl ifanc, ble bynnag maen nhw'n byw. CCUHP yw'r sylfaen ar gyfer fy ngwaith i gyd. Er mwyn sicrhau bod hawliau plant yn cael eu cynnal yng Nghymru, galla i adolygu ymarferiad swyddogaethau amrywiol gyrff cyhoeddus a Llywodraeth Cymru, ac adolygu a monitro'r trefniadau sydd gan rai cyrff cyhoeddus i ddiogelu a hybu hawliau plant yng nghyswllt delio â chwynion a sylwadau, sicrhau bod camau priodol yn cael eu cymryd mewn ymateb i ddatgelu camarfer, cynrychioli barn a dymuniadau plant, a rhoi cyngor a chefnogaeth i blant.

Mae fy nghylch gorchwyl yn cwmpasu holl feysydd pwerau datganoledig Senedd Cymru, i'r graddau y maent yn effeithio ar hawliau a lles plant. Gallaf hefyd gyflwyno sylwadau i Weinidogion Cymru ynghylch unrhyw fater sy'n effeithio ar hawliau a lles plant yng Nghymru.

3. Trefniadau llywodraethu

Gan fy mod mewn swydd gyhoeddus sy'n derbyn arian cyhoeddus, rwy'n ymroddedig i weithredu systemau trylwyr a thryloyw o ran atebolrwydd a gwneud penderfyniadau. Mae fy fframwaith llywodraethu yn cynnwys y systemau, y prosesau a'r gwerthoedd sy'n cyfeirio ac yn rheoli'r sefydliad. Isod ceir disgrifiad o'm strwythur llywodraethu. Mae manylion pellach ynghylch aelodaeth pob grŵp, presenoldeb a'u cylchoedd gorchwyl ar gael ar fy ngwefan.

- **Y Comisiynydd:** corfforaeth un person a swyddog cyfrifyddu.
- **Y Tîm Rheoli**: ei brif ddiben yw darparu cefnogaeth a chyngor i'r Comisiynydd ynghylch cyfeiriad strategol y sefydliad, gan gynnwys cyfrannu at ddatblygu nodau strategol a chynlluniau gwaith blynyddol. Mae'r Tîm hefyd yn gyfrifol am arweinyddiaeth strategol y sefydliad, ac yn rheoli'r gwaith o redeg y swyddfa o ddydd i ddydd yn unol â gwerthoedd y sefydliad.
- **Paneli Ymgynghorol Pobl Ifanc ac Oedolion y Comisiynydd:** mae'r paneli hyn yn darparu cefnogaeth annibynnol ar ffurf cyngor, craffu a her i'r Comisiynydd a'i staff, er mwyn sicrhau bod cyfrifoldebau statudol y Comisiynydd yn cael eu cyflawni'n effeithiol, a bod ei staff yn gwneud yr un modd yn achos polisïau a chynigion, gan lywio'r polisi a'r blaenoriaethau strategol.

- **Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg:** mae'n cynghori'r Comisiynydd ynghylch y prosesau strategol ar gyfer risg, rheolaeth a llywodraethu, polisïau cyfrifyddu, y cyfrifon, a'r gweithgaredd a gynlluniwyd a chanlyniadau archwilio mewnol ac allanol. Mae'r aelodau anweithredol hefyd yn darparu her yng nghyswllt fy ngwariant a'm hamcangyfrif.
- **Archwilio Mewnol**: TIAA Ltd sy'n darparu gwasanaeth archwilio mewnol ar gyfer fy swyddfa. Fe'u penodwyd o 1 Ebrill 2021, yn dilyn ymarferiad caffael ar y cyd gan yr Ombwdsmon a swyddfeydd Comisiynwyr eraill. Maent yn gweithredu'n unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus ac yn cyflwyno adroddiadau rheolaidd, sy'n cynnwys barn annibynnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd system rheolaeth fewnol y sefydliad. Yn eu Hadroddiad Blynyddol diweddaraf i mi, rhoddodd Deloitte, fy archwilydd mewnol blaenorol, sicrwydd sylweddol mewn perthynas â llywodraethu corfforaethol a rheoli risg. Daethant hefyd i'r casgliad bod gen i system gadarn ar gyfer rheolaeth fewnol, a ddylai ddarparu sicrwydd ynghylch cyflawni fy amcanion.
- **Archwilio Allanol**: bob blwyddyn, mae cyfrifon fy sefydliad yn cael eu harchwilio a'u hardystio gan Archwilydd Cyffredinol Cymru, yn unol â pharagraff 9 o Atodlen 2 i'r Ddeddf Safonau Gofal. Yr Archwilydd Cyffredinol sy'n gyfrifol am roi barn ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn rhoi golwg wir a theg ar sefyllfa ariannol y sefydliad. Mae'n ystyried nifer o faterion ansoddol a meintiol sy'n ymwneud â'r cyfrifon. Rhoddodd Archwilydd Cyffredinol Cymru farn ddiamod ar fy Adroddiad Blynyddol a'm Cyfrifon ar gyfer 2020-21.

Fel swyddog cyfrifyddu darbodus, mae gen i ragolygon manwl ar gyfer y flwyddyn ariannol, yr wyf yn eu trafod gyda'm Tîm Rheoli bob mis, a chyda'm Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg bob chwarter. Mae'r rhagolygon hyn yn archwilio'r amgylchiadau y mae angen i mi weithredu o'u mewn, i gyflawni fy nghynllun strategol uchelgeisiol, sydd wedi'i seilio ar ymgynghori helaeth â phlant a phobl ifanc. Er fy mod yn gwbl annibynnol ar y llywodraeth, er mwyn sicrhau tryloywder, rwyf hefyd yn trafod fy sefyllfa ariannol gyfredol gyda swyddogion Llywodraeth Cymru bob chwarter, gan gynnwys fy nghronfeydd wrth gefn, a'r rhagolygon o ran y gyllideb.

4. Cyflawniadau

Mae fy Adroddiad Blynyddol diweddaraf, sydd ar gael ar fy ngwefan, yn cynnwys dadansoddiad manwl o gyflawniadau fy swyddfa. Mae'n cynnwys manylion ynghylch sut mae ein gwaith prosiect a chraidd (o ddydd i ddydd) wedi cyflawni yn erbyn fy nghynllun tair blynedd. Isod ceir crynodeb o'r prif gyflawniadau gan fy nhîm rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021:

- Ymgysylltwyd yn uniongyrchol ag o leiaf 694 o blant a phobl ifanc ledled Cymru mewn digwyddiadau, gweithdai a chyfarfodydd ar-lein
- Casglwyd barn 44,000 o blant a phobl ifanc ledled Cymru trwy ein harolygon 'Coronafeirws a Ni'
- Cynhaliwyd grwpiau ffocws gyda 55 o bobl ifanc ledled Cymru mewn 'diwrnod gwrando' ym mis Tachwedd i asesu effaith cyfyngiadau 'cyfnod clo byr' mis Hydref yng Nghymru
- Casglwyd barn 167 o benaethiaid ysgolion a cholegau ar gynhwysiad digidol yn ystod un wythnos ym mis Ionawr
- Cynhaliwyd gwersi hawliau plant ar-lein ar gyfer 864 o blant a phobl ifanc
- Sicrhawyd bron 10,000 o bleidleisiau yn etholiad Senedd paralel cyntaf y wlad ar gyfer pobl ifanc 11-15 oed
- Cynhaliwyd sesiynau hyfforddi ar hawliau plant i fwy nag 800 o gyfranogwyr
- Ymatebwyd i o leiaf 30 o ymgyngoriadau gan y Senedd, Llywodraeth Cymru a sefydliadau eraill, gan greu newid amlwg mewn nifer o bolisïau newydd a deddfwriaeth.

- Cyhoeddwyd 11 o adroddiadau thematig ar bynciau oedd yn amrywio o gynhwysiad yn y cyfnod sylfaen i adroddiad i Bwyllgor y CU ar Hawliau'r Plentyn.
- Rheolwyd 663 o achosion trwy ein gwasanaeth Ymchwiliadau a Chyngor
- Sicrhawyd o leiaf 449 o enghreifftiau o sylw i'r sefydliad mewn darllediadau ac mewn print
- Gweithiwyd gydag o leiaf 148 o weithgorau a sefydliadau ar amrywiaeth o faterion hawliau plant, a chynyddu ein hymwneud â rhai sefydliadau hollbwysig, gan gynnwys consortia addysg, cyrff trydydd sector ac undebau athrawon.

Yn ogystal â gwaith a gynlluniwyd, fel sefydliadau gwasanaethau cyhoeddus eraill, gwnaeth fy nhîm bach o staff gyfraniad sylweddol i'r ymateb cenedlaethol i bandemig Covid-19 trwy ymgymryd â darnau ychwanegol pwysig o waith. Aeth ein gweithlu profiadol, hynod fedrus y tu hwnt i'w cynlluniau gwaith arferol ac ysgwyddo cyfrifoldebau ychwanegol er mwyn cyflawni darnau o waith ar derfynau amser tynn iawn yn ystod y pandemig. Byddwch chi'n gallu darllen am yr amrywiol allbynnau ac effaith yn ein dau adroddiad 'Coronafeirws a Ni', sydd hefyd ar gael ar ein gwefan. Dyma rai o uchafbwyntiau ein cyfraniad:

a) Fe wnaethon ni arwain, dadansoddi ac adrodd ar ddau arolwg mawr o brofiadau 44,000 o blant, mewn partneriaeth â Llywodraeth Cymru, a gwirfoddoli'n barod i dalu am gostau ychwanegol y gwaith hwn, sef £43,000 (heb gynnwys amser staffio sylweddol) o'n cronfa gyffredinol, heb ofyn am gymorth grant ychwanegol gan y llywodraeth.

b) Crëwyd ardal ar ein gwefan o ddim i gynnal yr adnodd gwybodaeth cenedlaethol '*Haf o Hwyl*' er mwyn i rieni, gofalwyr a phobl ifanc ddysgu am weithgareddau oedd yn cael eu cynnal ym mhob awdurdod lleol, wedi'u hariannu gan Lywodraeth Cymru. Byddwn ni'n ailadrodd y gwasanaeth hwn ar gyfer y gweithgareddau *'Gaeaf Llawn Lles'*, fydd yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru rhwng Hydref 2021 a Mawrth 2022.

c) Buon ni'n gweithio gyda swyddogion Llywodraeth Cymru bron yn ddyddiol yn ystod 2020-21 i ddylanwadu ar ganllawiau'r llywodraeth, oedd yn newid yn gyflym, trwy ddarparu adborth cyflym ac awgrymu newidiadau, gan lywio asesiadau effaith ac o bryd i'w gilydd hwyluso sesiynau ymgynghori â phlant a phobl ifanc ar gyfer Gweinidogion ac uwch swyddogion.

d) Yn ystod wythnos gyntaf y cyfnod clo ym mis Mawrth 2020 fe wnaethon ni ddatblygu ffynhonnell o wybodaeth y gallai plant a theuluoedd ymddiried ynddi, ar ffurf ein Hwb Gwybodaeth Coronafeirws dwyieithog, yr ydyn ni wedi parhau i'w ddiweddaru.

Rydyn ni'n amcangyfrif y byddai gwaith arolwg 'Coronafeirws a Fi', ei ddadansoddi a llunio adroddiadau arno (gan gynnwys adroddiadau dwyieithog, wedi'u teilwra i bob un o'r 22 o awdurdodau lleol), plws tudalennau gwe yr 'Haf o Hwyl' a'r 'Gaeaf Llawn Lles', wedi costio dros £100,000 i Lywodraeth Cymru yn ystod 2020-22 petaen nhw wedi'u caffael gan sefydliad arall. Rydyn ninnau wedi gweld y rhain fel ein cyfraniad i'r argyfwng cenedlaethol, fel gwasanaeth cyhoeddus.

Yn 2020-21, fe gynhalion ni hefyd Adolygiad statudol o sut bu Llywodraeth Cymru yn ymarfer ei swyddogaethau. Hwn oedd yr adolygiad cyntaf o'i fath, ac fe'i sbardunwyd yn gyflym yn dilyn penderfyniad gan y llywodraeth i beidio â symud ymlaen gyda newid deddfwriaethol a gynlluniwyd. Llwyddwyd i gwblhau'r adroddiad sylweddol hwn yn gyflym, gan wario isafswm o'r gyllideb trwy gynnal ymarferiad ar bapur oedd yn defnyddio'r adnoddau staff oedd eisoes ar gael.

Ym mis Gorffennaf 2021, fe symudon ni i swyddfa newydd, fwy modern ym Mhort Talbot, wedi i brydles 20-mlynedd ar y swyddfa flaenorol yn Llansamlet, Abertawe, ddod i ben. Roedd pedair ffactor yn dylanwadu ar fy nhîm wrth i ni fynd ati i chwilio am swyddfa newydd. Roedden ni am iddi fod yn hygyrch, yn gynaliadwy, yn lle fyddai'n gweithio i'n tîm o staff, ac am sicrhau'r gwerth gorau i'r pwrs cyhoeddus. Rydyn ni wedi cyflawni pob un o'r pedair.

Rydyn ni bellach mewn sefyllfa ddelfrydol i fedru ymsefydlu fel hwb sector cyhoeddus gwirioneddol yng nghanol Port Talbot. Rydyn ni mewn adeilad cynaliadwy, sy'n hygyrch i bawb trwy seilwaith trafnidiaeth gyhoeddus cadarn, lle addas a diogel i'r staff, gydag arbedion cost o £56,000 yn erbyn ffigur ein darpariaeth dadfeiliad, ac ar gyfartaledd, arbediad o £20,000 y flwyddyn ar drethi a chostau rhent.

Mae'r arbedion uniongyrchol, a sicrhawyd wedi i'm tîm gynnal trafodaethau gyda'n landlord blaenorol, wedi golygu ein bod wedi talu am holl gostau symud swyddfa, yr holl gostau cyfalaf cysylltiedig â'n llety newydd, (gan gynnwys cyfarpar clyweledol i hwyluso trefniadau gweithio cyfun diogel) a dau brosiect newydd: un yn ymwneud â gweithredu Deddf ALNET a'r llall ar gyfer cynnal etholiad paralel i blant yn ystod etholiadau lleol 2022.

5. Trafodaeth ac effaith ar y gronfa gyffredinol

Ers dod yn Gomisiynydd, ac fel y nodwyd mewn amcangyfrifon blaenorol a gyflwynwyd, rwyf wedi gostwng lefel y cronfeydd wrth gefn, yn unol â'm polisi ar gronfeydd cyffredinol. Rwy'n ymroddedig i sicrhau fy mod yn cadw gweddill cadarnhaol yn y gronfa gyffredinol, fel bod gen i hyblygrwydd o fewn y flwyddyn i dalu am gostau ychwanegol, ond hefyd, yn bwysig, i fedru ymateb ar fyr rybudd i unrhyw ymchwiliad neu archwiliad posibl, gan gynnwys archwilio gweithgarwch Gweinidogion Cymru. Yn Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2020-21 nodwyd mai lefel y gronfa gyffredinol oedd £51,000. Rwy'n rhagweld ffigur tebyg yn fy nghronfa gyffredinol ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2021-22, sy'n cynnwys rhywfaint o arian sy'n weddill o'r ddarpariaeth dadfeiliad a drafodwyd uchod. Yn ystod y blynyddoedd nesaf, mae defnydd darbodus o'm cronfa gyffredinol wedi caniatáu i mi gynnal lefel uchel o allbwn ac effaith gan fy swyddfa. Mae lefel gyfredol y gronfa gyffredinol, sy'n cyflawni disgwyliadau Llywodraeth Cymru o ran gofynion yr ymarferiad alinio, yn golygu bod angen mwy o gyllid ar fy swyddfa i gynnal ein gweithgareddau yn 2022-23.

6. Rhagdybiaethau Gwaelodol

Wrth gwblhau'r amcangyfrif hwn rwyf wedi gwneud nifer o ragdybiaethau ynghylch y costau a ragwelir ar gyfer y cyfnod ariannol, fel a ganlyn:

- Rwyf wedi defnyddio ffigur o ddau y cant ar gyfer **cynnydd chwyddiannol** yn achos rhai o'r costau mae chwyddiant yn debygol o effeithio arnynt.
- Fy mholisi cyflog yw adlewyrchu dyfarniadau cyflog y Gwasanaethau Sifil yn fy sefydliad innau. Rwyf wedi derbyn gwybodaeth am ddyfarniad cyflog y Gwasanaeth Sifil ar gyfer 2021-22, ac rwyf hefyd wedi caniatáu ar gyfer amcangyfrif dyfarniad cyflog cyfartalog o 1.5% yn 2022-23.

Credaf fod yr amcangyfrif hwn yn adlewyrchiad cywir o anghenion y sefydliad hawliau dynol annibynnol hwn i Gymru, a fydd yn ei alluogi i barhau i gyflawni effaith a chanlyniadau i blant a phobl ifanc yng Nghymru.